

Avondzon in Apeldoorn-Zuid, eigendom van De Goede Woning, is veel meer dan een woon –en zorgcentrum. Het door Jorissen Simonetti Architecten ontworpen complex mag je dan ook gerust een centraal ontmoetingspunt noemen in een wijk met diverse culturele en sociale activiteiten. Apeldoorn-Zuid is een veelkleurig stadsdeel en dat weer spiegelt zich in de Avondzon. Volgens locatiemanager Jan Krul komen in het in 2008 opgeleverde gebouw meer bezoekers dan er mensen wonen.

DE AVONDZON ONTMOETING VAN CULTUREN IN APELDOORN-ZUID

Het gebruik van de nieuwbouw is in geen enkel opzicht meer te vergelijken met het traditionele bejaardentehuis uit 1952 dat voorheen op dezelfde plek aan het Ibisplein stond. Avondzon, ressorterend onder de stichting De Goede Zorg, was vroeger een huis waar 65-plussers hun oude dag doorbrachten. Het domein van de bewoner was 26 m² groot met het bed in de kamer en een piepkleine douche en keukenblokje. "Die tijd is niet meer te vergelijken met nu," vertelt Krul. "Destijds woonde je in een bejaardentehuis vanaf het moment dat je AOW kreeg. "We huisvesten hier nu veel meer doelgroepen dan vroeger. Dat vereiste een ander gebouw met een andere inrichting," verklaart Krul de reden voor nieuwbouw.

In Avondzon wonen 30 ouderen met een gemiddelde leeftijd van ruim 80 jaar en 10 mensen met een verstandelijke beperking. Circa 14 bewoners hebben een psychiatrisch ziektebeeld. Verder zijn er twaalf plaatsen voor dementerende ouderen. De dagopvang is bestemd voor circa 20 personen. Er zijn drie ruimtes ten behoeve van ontspanningsactiviteiten voor ouderen die in de wijk wonen. Verder wordt er een inloophuis georganiseerd voor mensen van allochtone afkomst. Een keer per week kunnen wijkbewoners in Avondzon terecht voor een medisch consult en de Maatschappelijke Dienstverlening Oost Veluwe houdt spreekuur voor tal van zaken die wijkbewoners niet meer zelfstandig kunnen regelen, zoals de belastingaangifte bijvoorbeeld.

Het gebouw is opgezet in een verkapte Z-structuur die zich als het ware door een deel van de wijk slingert. De gelaagdheid van het complex voegt zich uitstekend in haar omgeving met de lage vrijstaande woningen op het oosten en de

scherm van de openbare omgeving. Aan de zijde van het Ibis-plein, een groot groen hof met omringende bebouwing, heeft de dagbesteding haar onderkomen. De sobere bakstenen gevel met ingekaderde gevelelementen

'Het gebouw van Avondzon voegt zich uitstekend in omgeving'

hogere portiekflats in het noorden. Een andere duidelijke relatie met de stedenbouwkundige omgeving is het gebruik van baksteen in sobere bruinrode tinten. De bewoners aan de oostzijde beschikken over een loggia, terwijl de noordwestgevel is uitgerust met balkons. Deze gevel is bekleed met afwijkend materiaal, namelijk oranje keramische tegels, die volgens projectarchitect Bas van de Moosdijk een warme, natuurlijke uitstraling hebben met een onderscheidende kleur ten opzichte van de baksteen. De appartementen aan deze zijde zijn omlijst met metaalstrips. Deze eigentijdse ornamentiek verwijst naar de Amsterdamse schoolperiode die de inspiratiebron vormde voor het ontwerp.

Op de kopse, scherp afgeronde kant ligt het beeldbepalende restaurant in een glazen plint, waardoor deze ruimte sterk opvalt. Ook binnen bij de receptie valt deze multifunctionele ruimte gelijk op door een glazen afscheiding. Behalve als zit –en eetgelegenheid kan de ruimte ook gebruikt worden voor andere gemeenschappelijke activiteiten. De rode stoelen met strakke houten tafels op een houten vloer en de rode lampenkappen in retrostijl geven de ruimte een huiselijk sfeer met een moderne, neutrale uitstraling. De satellietkeuken, berekend op het bereiden van 120 maaltijden, beschikt over koelcellen omdat er buiten het huis wordt gekookt en eten wordt gebracht. De groep dementerende ouderen wonen tevens op de begane grond met twee gemeenschappelijke huiskamers en ieder een eigen slaapkamer van 15 m² met gezamenlijk sanitair. Zowel op de begane grond als de verdiepingen liggen de appartementen voor de bewoners.

De gebouwvleugels zijn gesitueerd rondom de gemeenschappelijke binnentuin die afge-

verwijst naar de architectuur van bebouwing in de omgeving. De dagbesteding heeft een eigen entree aan de westzijde.

Op de begane grond bevindt zich naast de appartementen de verpleegunit voor intensieve verzorging. Deze afdeling beschikt over vier grote gemeenschappelijke sanitaire ruimten voor de zorgbehoevende bewoners. De natte cellen in de verpleegunit liggen centraal tussen de woongroepen. Deze groep bewoners met een zware verpleegindicatie heeft geen eigen sanitair op de kamer. Daar is bewust voor gekozen, aldus Krul. "Wat dat betreft stonden we best voor een dilemma. Gevoelsmatig kiest familie van deze categorie mensen voor sanitair op de kamer, maar dat werkt niet praktisch voor het personeel en de bewoner heeft er niet zoveel aan. Het merendeel van deze bewoners is incontinent en maakt geen gebruik van de wc op haar kamer. Door vier gemeenschappelijke natte cellen in de kern van de afdeling te plaatsen, hebben we ruimte weten te besparen." ▼

INTEGRAAL WERKEN

Jorissen Simonetti Architecten is voor zorginstellingen en woningcorporaties een integraal werkend architectenbureau. Behalve het ontwerp is het architectenbureau ook in staat om adviezen voor installaties en constructie te geven. JSA is daarmee het enige aanspreekpunt voor de opdrachtgever. Belangrijk voor zorginstellingen is de total cost of ownership van vastgoed. Behalve bouwkosten berekent JSA ook de exploitatielasten van onderhoud en beheer en restwaarde. "In deze tijden van verschuivende verantwoordelijkheden in de zorg is dit aspect belangrijker dan ooit," aldus projectarchitect Bas van de Moosdijk.

Hoe kunnen we ons nog meer focussen op patiëntenzorg?

Het antwoord komt van GTI.

De zorgsector is continu in beweging. Tijd en geld worden daarbij steeds belangrijker. Maar hoe moet je je aandacht verdelen tussen patiënten en bijvoorbeeld een nieuwbouw- of renovatieproject? De oplossing komt van GTI. GTI stelt projectteams samen met specialisten en professionals die het hele traject begeleiden. Van advies en ontwerp tot en met realisatie, beheer en zelfs exploitatie. Zodat u alle aandacht kunt geven aan uw patiënten. Deze brede ondersteuning, onder meer ingezet bij de nieuwbouw en renovatie van diverse zorginstellingen in Nederland, is een goed voorbeeld van de GTI Customer Solutions. Deze zijn ontwikkeld voor vraagstukken op het gebied van Energy Efficiency, Asset Efficiency en Human Comfort. Op deze www.hetantwoordkomtvangti.nl vindt u meer praktijkvoorbeelden.

SMART & INVOLVED

OVER HET ONTWERP

Het feit dat Apeldoorn-Zuid een volksbuurt is, komt tot uiting in de interieurinrichting van de Avondzon. In de lifthalen en het trappenhuis zijn de ouderwetse lampenkap en het Perzisch tapijt als het ware verpixeld op de vloer en de wand. Een eigentijdse creatie op ontmoetingsplekken in het woon- en zorgcentrum bedacht door het bureau Groen + Schild die samen met projectinrichter Eromes en facilitair manager Johan Splint van de Goede Zorg het interieurconcept heeft vertaald. Volgens projectarchitecte Ester Schreibelt

Heeft elke voordeur van een appartement een rood of oranje accent gekregen, zodat bewoners uitgenodigd worden hun persoonlijke spulletjes uit te stallen bij de voordeur "En dat zie je nu ook gebeuren", zegt Schreibelt. In de gangen zijn de kleuren licht gehouden omdat hier minder daglicht komt. Als steunkleur zijn bruin en blauw gebruikt. Vooral de ontmoetingspunten, zoals de lift en het trappenhuis, zijn extra geaccentueerd.

Vanwege het onderhoudsgemak is op de verdiepingvloeren linoleum toegepast. In het restaurant ligt een lichtbruine Plexwood vloer met een streperig design. Om ook weer het volkse karakter te benadrukken hangen aan de wand met de handgemaakte schappenkasten waarin de bewoners en het personeel spulletjes kwijt kunnen. Er zijn verschillende modellen stoelen gebruikt om het thema ontmoeten te benadrukken. De stoelen aan de strakke houten gefineerde eettafels zijn met rood Miroxx afgewerkt; een stof die een hoge aaibaarheidsfactor heeft en makkelijk afwasbaar is. De poten en armlenningen zijn rood gebeitst. Het is een plek waar je heerlijk kunt loungen om te gaan. Aan de lange leestafel staan grotere fauteuils die met grote rood-witte bloemen zijn gestoffeerd. Ze zorgen voor een vrolijke noot die het volkse karakter van de wijk weer eens onderstreept.

DUURZAAM

De Avondzon is duurzaam gebouwd. De leidingen voor warmte en koeling zijn in de afwerkvloeren aangebracht. Vloerverwarming en vloerkoeling leveren een comfortabel klimaat op voor de bewoners. Het systeem reageert sneller dan betonkernactivering waar de leidingen in de constructieve vloer zitten. De koude en warmte wordt opgeslagen in twee ondergrondse bronnen. Ventilatie vindt plaats via warmterugwinning-units.

Avondzon is uitgerust met diverse domotica-voorzieningen. In alle (slaap)kamers van de bewoners hangen spreek-luisterverbindingen en een video-intercom. De toegang tot het woongedeelte is elektronisch geregeld met tags. In alle ruimten zijn sensoren aangebracht die automatisch de verlichting in -en

uitschakelt bij het binnenkomen en verlaten. De kamers van de intensief verpleegde bewoners zijn voorzien van bewegingsmelders. Zo kan het personeel zien of er iemand uit bed stapt. Bewoners die het willen zijn mobiel uitgerust met een alarmverbinding met het verplegend personeel.

FEITEN EN CIJFERS

Project:	Zorgcentrum Avondzon, Apeldoorn
Opdrachtgever:	De Goede Woning, Apeldoorn
Zorgverlener:	De Goede Zorg, Apeldoorn
Architect:	Jorissen Simonetti architecten, Rijssen
Interieurarchitect:	Studio Groen en Schild, Deventer
Interieur:	Eromes BV Projectinrichters, Wychen
Selectie architecten:	2002
sloop:	jan-mrt 2005
start nieuwbouw:	april 2006
oplevering:	februari 2008
oppervlakte terrein:	3855 m ²
oppervlakte gebouw:	7830 m ²
capaciteit:	29 plaatsen zorg voor ouderen (De Goede Zorg)
	10 plaatsen Stichting Pluyn (mensen met een verstandelijke beperking)
	14 plaatsen beschermd wonen Stichting RIBW Oost-Veluwe
	3 groepsruimten voor Stichting Wisselwerk
	12 plaatsen groepswonen voor dementerenden
	Zorggroep Apeldoorn e.o.
restaurant:	100 plaatsen
keuken capaciteit:	120 maaltijden
parkeergarage:	57 parkeerplaatsen
totale investeringskosten:	9.950.000 incl. installaties